

Udtalelse, som bestemt ere fremkomne paa Finansministerens Begne gjennem Indenrigsministeren, at anbefale at stemme for Uendningsforslaget under Nr. 1, naar man virkelig vil have Lovforslaget bragt i Live. Det staaer for mig som uønskelt, om vi i den Tid, der er tilbage af denne Rigsdagssession, kunde føre denne Lov videre, thi jeg frygter for, at den ellers paa et andet Sted vilde møde en Modstand, der let kunde bringe det dertil, at vi ikke opnaaede det, vi tilsigte. Jeg skal derfor paa det Bedste anbefale Forslaget under Nr. 1 til det ærede Things Bedtagelse.

Indenrigsministeren: Jeg skal ikke modsigte det ærede Medlem for Sorø Amts 4de Valgkreds (Holstein) i, at det kan være en stor Behagelighed for en Godseier, naar Staten paatager sig det, som Godseieren hidtil har følt, paahvilede ham, Billighedshensynet til Fæstefamilien, og jeg skal tilføie, at det, foruden at være en Behagelighed for ham, at slippe for dette moralske Ansvar, som han hidtil har følt sig trykket af — og som det ærede Medlem for Sorø Amts 4de Valgkreds følte sig i den Grad trykket af, at han meente, at det ikke alene for hans, men ogsaa for Aleres Bedkommende var en stærk Grund til ikke at afhænde Fæstegodsset saa hurtigt, som de ellers vilde — tillige er en ligefrem Fordeel for vedkommende Godseier. Naar Godseieren først har Ret til at inddrage en Gaard, er det jo en Selvfølge, at det er i hans Interesse at faae denne Gaard ledig saa hurtigt som muligt og faae Fæstefamilien bort. I Reglen flyer Godseieren ikke et ikke ubetydeligt Offer for at faae denne Gaard ledig, for at den desuimtvist kan inddrages, og det kan naturligtvis ikke Andet end være en Fordeel for Godseieren, at Staten saa kraftigt hjælper ham til at naae dette Maal, som den gjør det ved at give denne Familie Ret til at faae indtil 6,000 Rd. af Statens Penge tilkaans paa saa overordentlig billige Villkaar. — Det forekommer mig, at den ærede Didsfører i sin sidste Udtalelse fremkom med en Uttring, der nærmest maatte forståes som en Beslagelse over, at Finansministeren ikke

havde gjort Indsigelse tidligere end nu igjennem mig. Jeg skal imidlertid henvise til, at Finansministeren jo allerede ved Sagens 1ste Behandling for sit Vedkommende udtrykte sig med megen Forsigtighed om hele den foreliggende Sag. Han sagde blandt andet, at „skjøndt han ikke vilde sige, at han ubetinget fra Finansernes Side vilde finde Anledning til at modfætte sig Sagen, naar den forøvrigt holdtes indenfor moderate Grændser, saa“ osv. Det forekommer mig altsaa, at det er saa langt fra, at Finansministeren ved Sagens første Behandling har udtalt nogen Tilslutning til dette Forslag, at han meget mere har gjort sin Tilslutning afhængig af, at det holdtes indenfor moderate Grændser og endvidere — som han udtalte — at han ønskede at faae en klarere Oversigt over Lovforslagets Omfang i finantiel Henseende. Men naar jeg nu seer hen til de Uendningsforslag, som senere ere stillede, saa finder jeg, at det er meget langt fra, at Lovforslaget er blevet moderatere i sine Bestemmelser; det har tværtimod ved de af Udvalget stillede Uendningsforslag udviklet sig i modsat Retning. Det vil jo saaledes ikke være undgaaet Opmærksomheden, at, medens det oprindelige Lovforslag som den høieste Grænse for Laanets Størrelse havde ansat 3,000 Rd., foreligger det nu med 6,000 Rd. som Grænse for, hvad der kan laanes til den enkelte Mand, og altsaa vil jo den hele Sum, som der bliver Tale om, kunne blive indtil henimod det Dobbelte af det, som kunde paaregnes efter det oprindelige Lovforslag — ganske vist ikke nøiagtig det Dobbelte. Dernæst forekommer det mig, at den anden Forandring, som har fundet Sted, heller ikke kan siges at have gjort Forslaget mindre onereust for Statskassen. Derjom jeg ikke har seet meget feil, indeholder jo netop det oprindelige Lovforslag den Begrændsning af Laanesummen i Forhold til den Eiendom, i hvilken Laanet skal gives, som Finansministeren nu forlanger. Det vil sees, at det oprindelige Lovforslag netop bestemmer, at naar der laanes paa 2den Prioritet, maa Laanesummen i Forbindelse med 1ste Prioritet, der indestaer, ikke overstige $\frac{3}{4}$ af Taxationssummen. Det er netop disse $\frac{3}{4}$ som Finans-